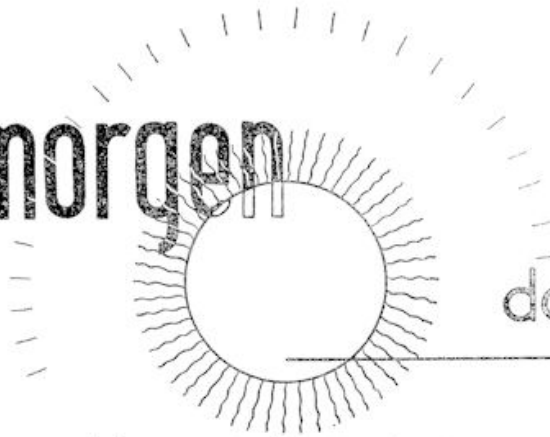

te felle morgen

door D. van Dijk

Vaak wordt de jeugd vergeleken met de morgen.

Die vergelijking is juist.

Toch zullen er veel jonge mensen zijn, die, als zij zich in de trant van: „de morgenstond van het leven“ horen toespreken, bij zichzelf denken: „was het maar waar.“

De fout ligt dan echter niet in het beeld, maar in de eenzijdige voorstelling, die spreker en hoorder zich van de morgen maken.

Men denkt dan bij dat woord alléén aan een ideale morgen.

Dat is een zomermorgen, zoals wij ons die graag voorstellen en die gekarakteriseerd kan worden in drie woorden: „fris, sterk, fleurig“.

Maar zo is niet elke morgen; zo is ook niet aller (ofschoon wel sommiger) jeugd.

Daar zijn a f w i j k e n d e morgens.

Onder die is er één, die ik niet beter kan tekenen, dan door de woorden: „te fel“.

Hij lijkt veel op het ideaal en is toch in alles anders.

De hemel is onbewolkt, maar inplaats van de harmonie van zachte kleuren, is daar nu in het Oosten de dreiging van bloed en vuur. De pas opgegane zon „steekt“.

Het vee is onrustig onder de felheid van de bloeddorstige horzels.

De melkers, in het nog van de dauw vochtige land, zuchten van de benauwende warmte en wensden de pas begonnen dag ten einde.

De onervarene zou zeggen: „als de morgen reeds zo is, hoe schoon moet dan de middag zijn.“

Maar die vertrouwd is met de natuur weet, dat eer het avond is, uit een grijze lucht de regen over de landen zal ruisen.

Een mooie morgen, maar — te fel.

Zó is veler jeugd.

Ik denk nu aan jonge mensen op wie ge

toe kunt passen dat: „fris, sterk, fleurig“.

F r i s zijn ze.

Hun voorstellingen zijn nog niet bezoedeld door van binnen uit hun hart opkomende, of van buiten hun bijgebrachte onreine fantasieën.

Maar, — zij zijn zo overtuigd van de gaafheid hunner reinheid, dat zij menen alle verleiding te kunnen verdragen; zij durven alles lezen, zij wagen zich in alle gezelschap; van alle genietingen proeven zij.

Zij zullen er niet door bedorven worden, zij kunnen er wel tegen.

Het idealisme van deze jongens en meisjes is nog niet geschonden door de teleurstellingen, die aan het jagen naar de werkelijkheid van onze idealen altijd verbonden zijn; maar — zó idealistisch zijn zij, dat zij de voorbereiding voor het leven verwaarlozen.

Het komt bij hen alles vanzelf in orde, zij komen n a t u u r l i j k wel, waar ze willen wezen.

S t e r k zijn zij. Maar hun krachtsgevoel wordt overmoed. Zij lachen om wie in het leven niet slaagden; „eigen schuld“ zeggen ze.

In een ongeregeld leven, door onnodige krachtprestatie's en grootdoenerij, brengen ze zichzelf in gevaar van vóór de tijd voor goed gebroken te zijn.

F l e u r i g zijn zij.

Maar hun fleur wordt brooddronkenheid.

Zij zingen en joedelen al de dag; hun lach klinkt te luid en te schel.

Hun vrolijk-doenerij wekt bij oudere mensen afkeer in stee van hen te doen denken: „wat is dat jonge leven toch mooi.“

Wie oppervlakkig deze jonge levens bekijkt zou zeggen: „wat mooie toekomst gaan zij tegen.“

Zo menen ze ook zelf.

Maar als zij zich niet bekeren, wordt de 4

werkelijkheid heel anders.

Dan gaat het zó. Zij trouwen jong; en dat is dan niet zelden: „moeten.“

De jonge man heeft niet genoeg geleerd om de kost te verdienen en de jonge vrouw heeft te weinig ernst gemaakt met de huishouding. De armoede komt in huis.

En hier is het waar: „de armoede de voordeur in, de liefde de achterdeur uit.“

Nu dooft de glans van de jeugd uit, zó snel, als de helderheid van de hemel weggevaagd wordt onder de geruisloos van achter de kim opstuwende donderwolken. Twintig jaar later.

Daar is hij. Een kerel met een onverzorgd uiterlijk; stoppelbaard, afgetrapte pantalon, een nors gezicht; geen sprankje blijheid meer in het oog; een grauw, in plaats van een fleurig liedje.

Daar zit zij. Niets is meer over van de kleurige blousjes, de keurig gekapte haren.

Groezelig; daarmee is alles gezegd.

Slordige gordijnen; een rommelige kamer; een tafel met broodkrumels en melkspatten; theegelei waarvan elke „kop met schotel“ een „gemengd“ huwelijk demonstreert.

Lusteloosheid en wrevel hangen als een grauwe wolk om heel die moede figuur. Geen schertsend woord verwacht ge meer uit die stroeve mond, geen speels gebaar meer van die onverzorgde hand.

Een trieste dag na een zonnige, maar te felle morgen.

Het lijkt mij toe, dat vooral tegenwoordig veel jonge mensen door het hierboven getekende gevaar bedreigd worden.

Men zou verwachten, dat de donkere tijden de jeugd somber en voorzichtig zouden maken. Bij sommigen is dat inderdaad zo. Maar bij niet weinigen is het precies andersom. Zij gevoelen zich in hun jeugdvreugden bedreigd.

Toch willen ze zich die niet laten roven.

En nu worden ze uitbundig. Zij slaan door in het zoeken naar vermaak, van uitgaan, ook van erotisch genot.

Ik meen de bewijzen daarvoor te hebben. Ontstellend vaak kom ik in aanraking met jongens uit gegoede gezinnen, die, niet uit armoede, maar alléén om te kunnen genieten, hun jeugd uit te kunnen leven, geld verduisteren en niet dan met moeite buiten

Jongens en meisjes, inderdaad nog kinderen, komen vader en moeder vertellen, dat zij moeten trouwen.

Het is de reactie tegen de alom heersende dreiging, die de hemel van veel jonge levens in rode gloed zet, de atmosfeer broeierig maakt.

En al leidt dat nu bij slechts enkelen tot een onmiddellijke ondergang, in elk geval betekent het een groot gevaar voor het verdere leven.

Meer dan ooit hebben onze jonge mensen tegenwoordig nodig, dat zij, bij al hun levensdrang en levensbegeren, zich hoeden voor alle overdreven beleven van hun jeugd, om ernstig en bezonnen en teer hun pad te gaan.

Zó alleen zal het mogelijk zijn, dat zij straks ondanks alles wat tegen is, nog een rijke levensdag en een stille, zonnige avond hebben.

Wie de jeugd liefheeft zal haar op deze dingen moeten wijzen.

Wij zijn geneigd om, uit medelijden, te zeggen: „och, laat ze maar wat genieten, laat ze zich maar wat uitleven. Het is anders ook allemaal zo triest.“

Er zijn ouders, die van hun karig inkomen-tje hun opgroeiende jongens en meisjes nog een niet zo klein zakgeld geven, omdat die stakkerds toch ook wat moeten hebben. En straks zitten die stakkerds in een ijs-salon te slikken of in een bar achter een glas bier. Wat is dat dwaas.

In plaats van onze kinderen te stijven tot die geforceerdheid, die zo licht tot gebrokenheid wordt, moeten wij hun laten zien, dat midden in hun moeilijke jeugd God staat; God, Die hen in deze tijd deed geboren worden; God, Die hen van al hun doen en laten eenmaal rekenschap zal vragen; God, Die wil dat zij trouw zullen arbeiden; God, Die wil horen naar hun gebed; God, Die machtig is een bres te maken in de muur, die de toegang tot het leven schijnt af te sluiten.

Als onze kinderen daar oog voor krijgen, zullen zij leren, in de atmosfeer van een stil en beheerst leven, gaaf te houden de frisheid, de sterkte, de fleur van hun jonge bestaan.

Zo alleen zullen zij er op mogen rekenen, dat zij straks van onder de dreiging, die heerst over hun jeugd, uit zullen komen tot de glorie van een blijde dag.

